

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina

při Základní škole Chomutov, Kadaňská 2334

Motto: „V životě se neztratíme!“

Účinnost od 1. 11. 2016

OBSAH:

1	Identifikační údaje	3
2	Charakteristika zařízení	3
3	Cíle vzdělávání.....	4
4	Délka a časový plán vzdělávání	6
5	Formy vzdělávání	7
6	Obsah vzdělávání	7
6.1	Osobnostní a sociální výchova.....	8
6.2	Člověk a jeho zdraví.....	9
6.3	Výchova demokratického občana	10
6.4	Výchova k myšlení v globálních souvislostech	10
6.5	Multikulturní výchova	11
6.6	Environmentální výchova.....	11
6.7	Mediální výchova.....	11
7	Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ...	12
8	Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání	12
8.1	Přijímání uchazečů a ukončování vzdělávání	12
8.2	Průběh vzdělávání.....	13
9	Materiální podmínky.....	14
10	Personální podmínky	14
11	Ekonomické podmínky	14
12	Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví	15
13	Hodnocení účastníka zájmového vzdělávání	16
14	Závěr	16

Přílohy:

1. Družinové vysvědčení
2. Tematický plán pro zájmové vzdělávání

1 Identifikační údaje

Název školy	Základní škola Chomutov, Kadaňská 2334
Adresa školy	Kadaňská 2334, 430 03 Chomutov
IČO	46789707
Bankovní spojení	2234-441/0100
Telefon/fax	474 629 646 (škola), 474 626 417 (ŠD, ŠJ)
E-mail	reditelka@4zscv.cz , druzina@4zscv.cz
Webové stránky	www.4zscv.cz
Právní forma	příspěvková organizace
Zařazení do sítě škol	1.9.1996
Název zřizovatele	Statutární město Chomutov
Adresa zřizovatele	Zborovská 4602, 430 28 Chomutov
Součásti školy	Základní škola IZO 102 129 304 Školní družina IZO 116 200 057 Školní jídelna IZO 102 653 399
IZO ředitelství školy	600 077 357
Vedení školy	Ředitelka: Mgr. Radmila Zítková Zástupkyně ředitelky: Mgr. Sabina Dudová Fiedlerová

2 Charakteristika zařízení

Naše základní škola je druhou nejstarší školou v Chomutově. Tvoří ji historická dvoupatrová budova z roku 1910 a přístavba z roku 1960. Škola je situována na okraji města Chomutova, obklopena z jedné strany starší zástavbou, ze strany druhé moderním sídlištěm. Naše škola je úplná, žáci se vzdělávají v 1. až 9. postupovém ročníku. Kapacita školy činí 540 žáků. V posledních letech se zde vzdělává v průměru 500 žáků nejen ze školského obvodu, ale i z dalších spádových obcí (Černovice, Málkov, Zelená, Místo, Krásná Lípa, Blahuňov, Křimov, Výsluní). V roce 1999 jsme získali certifikát Státního zdravotního ústavu o přijetí školy do sítě projektu Zdravá škola. Od roku 2014 došlo ke změně názvu projektu na název Škola podporující zdraví. Součástí naší školy jsou dvě školská zařízení: školní družina a školní jídelna. Školní družina (dále jen ŠD) poskytuje žákům zájmové vzdělávání v době mimo vyučování. Účastníci zájmového vzdělávání jsou žáci ZŠ Chomutov, Kadaňská 2334 (dále také žáci či účastníci). Základní organizační jednotkou je oddělení. Do jednoho oddělení ŠD lze zapsat maximálně 30 pravidelně docházejících žáků. Kapacita ŠD byla v minulosti několikrát navýšena. V současnosti činí kapacita ŠD 180 účastníků, kteří se vzdělávají v šesti odděleních. 1. až 3. oddělení se nacházejí v přístavbě školy, 4. až 6. oddělení bylo zřízeno v přízemí školní budovy. ŠD využívá pro svou činnost prostory, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám dětí mladšího školního věku. Pro pobyt venku je k dispozici zahrada ŠD, zahrada u budovy školy a školní hřiště s několika sportovišti.

3 Cíle vzdělávání

ŠD tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Zájmové vzdělávání není povinné. Cílem vzdělávání účastníků ve ŠD je poskytování zájmového vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxace; výchovou, hrou, učením, individuální prací a motivačními projekty. Výchova je společenský proces a tedy i výchovu ve ŠD je nutné chápat jako součást nutné společenské reprodukce, nikoliv pouze jako sociální službu.

- rozvíjíme pravidla vzájemných přátelských mezilidských vztahů, schopnost spolupracovat a respektovat druhého
- vedeme účastníky k otevřené komunikaci
- rozvíjíme empatii přes rozpoznávání vlastních pocitů
- respektujeme (zohledňujeme) individuální schopnosti a dovednosti
- učíme účastníky ovládat se a vyjadřovat své pocity a potřeby nezraňující formou
- vychováváme ke smysluplnému využití volného času
- upevňujeme nabyté vědomosti a dovednosti
- prohlubujeme povědomí o zdravém životním stylu, výživě a správné ochraně vlastního zdraví
- podporujeme pozitivní chápání a uplatnění znalostí ve vztahu k ochraně životního prostředí
- individuálně přistupujeme k účastníkům se speciálními vzdělávacími potřebami
- cíleně rozvíjíme schopnosti vnímání, chápání a seberegulace.

Při vzdělávání ve školní družině usilujeme o rozvoj těchto klíčových kompetencí:

- 1) **Kompetence k učení:** učí se s chutí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických situacích a dalším učení, vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu učení.
- 2) **Kompetence k řešení problému:** všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli, započaté činnosti dokončuje, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.
- 3) **Komunikativní kompetence:** vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje kultivovaně a bez ostychu s vrstevníky i dospělými, rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a aktivnímu zapojení se do společenského dění.
- 4) **Sociální a personální kompetence:** vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty, samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit - přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
- 5) **Občanské kompetence:** učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva

svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na zdraví své i druhých.

- 6) **Kompetence pracovní / k podnikavosti:** utváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, uvědomuje si hodnoty pomůcek a materiálů, projevuje manuální zručnost, práci dokončí
- 7) Za stěžejní považujeme rozvoj **kompetencí k trávení volného času.** Ty rozdělujeme na:
- a) *kompetence k realizaci zájmové činnosti*
  - b) *kompetence k aktivnímu využívání volného času*

Oborné kompetence, které si vytvoří účastník po ukončení zájmového vzdělávání, uvádí následující tabulka:

Odborné kompetence, které si vytvoří účastník po ukončení zájmového vzdělávání
a) Kompetence k realizaci zájmové činnosti
aktivně objevuje a poznává své zájmy a nadání
zná základy zájmové činnosti
zná základní terminologii příslušné zájmové činnosti
uvědomuje si nutnost efektivního hospodaření s prostředky při realizaci zájmové činnosti
zná zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při realizaci zájmové činnosti
uvědomuje si nutnost spolupráce při realizaci zájmové činnosti
b) Kompetence k aktivnímu využívání volného času
dovede vymezit rozdíl mezi dobou pro plnění pracovních povinností, dobu pro plnění dalších povinností a volným časem
uvědomuje si nutnost aktivního využívání volného času
má přehled o možnostech využívání volného času
umí posoudit vhodnost či nevhodnost nabízené aktivity
zná zásady zdravého životního stylu a zásady relaxace
volný čas využívá k seberealizaci
uvědomuje si nutnost efektivního hospodaření s prostředky při aktivitách ve volném čase
zná zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při aktivitách ve volném čase

4 Délka a časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině je koncipován na čtyřleté období 1. až 4. ročníku ZŠ.

Časový plán vzdělávání je sestaven na období jednoho školního roku:

září	<ul style="list-style-type: none"> - zahájení činnosti ŠD v daném školním roce - pravidelná výchovná a vzdělávací činnost (včetně činnosti osvětové, individuální s žáky se SVP, nabídky spontánních činností) - příležitostná výchovná a vzdělávací činnost - průběžné hodnocení účastníků vzdělávání
říjen	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná výchovná a vzdělávací činnost - příležitostná výchovná a vzdělávací činnost (divadelní, nebo kinematografická představení) - průběžné hodnocení účastníků vzdělávání - činnost ŠD v době podzimních prázdnin (vykázaný stav účastníků ŠD k 31.10.)
listopad prosinec	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná výchovná a vzdělávací činnost - příležitostná výchovná a vzdělávací činnost (divadelní nebo filmová představení) - průběžné hodnocení účastníků vzdělávání
leden	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná výchovná a vzdělávací činnost - příležitostná výchovná a vzdělávací činnost - průběžné hodnocení účastníků vzdělávání - pololetní hodnocení účastníků vzdělávání (družinové vysvědčení) - činnost ŠD v době pololetních prázdnin - kontrola plnění cílů ŠVP ŠD
únor březen	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná výchovná a vzdělávací činnost - příležitostná výchovná a vzdělávací činnost (karneval) - průběžné hodnocení účastníků vzdělávání - činnost ŠD v době jarních prázdnin
duben květen	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná výchovná a vzdělávací činnost - příležitostná výchovná a vzdělávací činnost (divadelní nebo filmová představení) - činnost ŠD v době velikonočních prázdnin - průběžné hodnocení účastníků vzdělávání
červen	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná výchovná a vzdělávací činnost - příležitostná výchovná a vzdělávací činnost (Den dětí) - průběžné hodnocení účastníků vzdělávání - závěrečné hodnocení účastníků vzdělávání (družinové vysvědčení)
červenec srpen	<ul style="list-style-type: none"> - hlavní prázdniny účastníků vzdělávání - příležitostná výchovná a vzdělávací činnost (prázdninový týden ve ŠD) - kontrola plnění cílů ŠVP ŠD

5 Formy vzdělávání

Dle vyhlášky č.75/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění, lze zájmové vzdělávání uskutečňovat zejména těmito formami:

- příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tematickou rekreační činností, nespojenou s pobytem mimo místo ŠD,
- pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností,
- táborovou činností a další činností spojenou s pobytem mimo místo ŠD,
- osvětovou činností včetně činností vedoucí k prevenci rizikového chování,
- individuální prací, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů, nebo
- využitím otevřené nabídky spontánních činností.

Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností; umožňuje žákům přípravu na vyučování.

Odpočinkové činnosti - mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají, a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Jde o klidové hry a klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti apod.

Rekreační činnosti - slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.

Zájmové činnosti - rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu. Činnost může být organizována pro vybrané žáky z různých oddělení v zájmovém útvaru, který vede vychovatelka ŠD či jiný pedagog nebo rodič.

Vzdělávací činnosti - se prolínají všemi činnostmi organizovanými v rámci zájmového vzdělávání. Jedná se o pravidelnou záměrnou činnost, při které vychovatel využívá zejména hry, knihy, didaktické a interaktivní pomůcky.

Příprava na vyučování - zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností, není to však povinná činnost ŠD. Může jít o vypracovávání domácích úkolů (pouze se souhlasem rodičů, nikoliv před 15. hodinou, vychovatelka žákům úkoly neopravuje), nebo zábavné procvičování učiva formou didaktických her (včetně řešení problémů), ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech; **získávání dalších doplňujících poznatků** při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

6 Obsah vzdělávání

Obsah zájmového vzdělávání školní družiny vychází ze vzdělávací oblasti základního vzdělávání Člověk a jeho svět, která je určena žákům 1. stupně. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat a směřuje k dovednostem pro praktický život. Skládá se z těchto tematických okruhů, které se dále dělí na tematické bloky:

Osobnostní a sociální výchova

- a) Osobnostní rozvoj
- b) Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině

- c) Odpovědnost za své chování

Člověk a jeho zdraví

- a) Psychohygienu, výchova ke zdravému životnímu stylu
b) Sociální rozvoj
c) Morální rozvoj

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

6.1 Osobnostní a sociální výchova

a) Osobnostní rozvoj

rozvoj schopnosti poznávání

- orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času, vybrat si zájmové činnosti dle svých možností, rozvoj zájmů, odmítnout nevhodné nabídky na využití volného času
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby
- rozvíjení postřehu pomocí her

sebepoznání a sebepojetí

- porozumět pojmům osobnost, moje osobnost, proč může být užitečné poznávat sebe sama
- poznávání svého temperamentu, rychlost, intenzitu a proměnlivost prožívání a chování
- rozvíjet sebeovládání a hodnocení daných situací

b) Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- temperament, postoje, hodnoty
- všimnout si dění i problémů a situací, nevyhýbat se řešení problémů
- rozlišit správná a chybná řešení
- dokončovat započatou práci

c) Odpovědnost za své chování

seberegulace a sebeorganizace

- dodržovat zásady bezpečného chování, neohrožovat své zdraví ani zdraví ostatních
- poznávat bezpečná místa pro hry
- rozhodovat samostatně o svých činnostech, uvědomovat si odpovědnost za své chování
- projevovat citlivost a ohleduplnost

- rozpoznat vhodné a nevhodné chování
- vnímat nespravedlivost, agresivitu, šikanu, dokázat se bránit
- dokázat se prosadit i podřídit, přijmout kompromis
- respektovat jiné
- být tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

6.2 Člověk a jeho zdraví

a) Psychohygiena, výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu, posilování tělesné zdatnosti
- výchova k odpovědnosti za své zdraví, vhodné chování, rozpoznat nebezpečí
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim, svačina – prostředí a úklid po sobě
- dodržování osobní hygieny, základní hygienické návyky, mytí rukou, používání kapesníků, ubrousků, používání WC
- odpovědnost za úklid svých věcí v šatně, za pořádek a správné uložení věcí

ovládání negativních citových reakcí

- vypořádat se se stresem, formulovat těžkosti a společně hledat řešení
- řešení životních situací (nemám kamarády, nemám si s kým hrát, do družstva mě nechtějí)
- vyrovnání se s nedostatky a neúspěchy, hledat způsob nápravy

b) Sociální rozvoj

poznávání lidí, mezilidské vztahy

- prevence rizikového chování
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání
- naučit se zachovat klid a rozvahu, nezmatkovat

formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí (úcta, porozumění, tolerance)
- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence rizikového chování - prevence sociálně patologických jevů – drogy, alkohol, kouření, delikvence, virtuální drogy, šikanování, vandalismus, násilné chování, rasismus
- podobnost a odlišnost lidí

komunikace

- posilování komunikačních dovedností
- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se, požádat o pomoc, o radu
- schopnost formulovat myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- komunikovat bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- schopnost vyjadřovat své pocity řečí, gesty, komunikovat kultivovaně
- schopnost naslouchat

- uplatnění se v kolektivu
- kulturní život

kooperace a kompetice – akce školní družiny

- soužití dětí různorodých kolektivů
- hraní her ve skupinkách, v týmech
- umět a chtít se podřídit i prosadit při skupinové činnosti
- naučit se říct ne

kreativita

- zařazování do činnosti kreativní hry
- vytváření dílčích podmínek, pomůcek, příležitostí pro tvořivost při hraní
- podněcování zájmu a využívání tvořivosti dětí při výzdobě a činnosti ŠD
- nechat děti organizovat různé činnosti, vytvářet podmínky pro realizaci

c) Morální rozvoj

řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika

- řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

6.3 Výchova demokratického občana

občanská společnost a škola

- místo, kde žijeme - vztah ke své škole, městu, státu (vycházky, výlety, poznatky z cest)
- lidé kolem nás
  - příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi dětmi ve škole
  - pravidla soužití
  - chování lidí – pravidla slušného chování, zdravení

občan, občanská společnost a stát

- základní lidská práva a práva dítěte
- oslovování křestním jménem mezi spolužáky
- práva a povinnosti

principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhadovat rizika svých nápadů, odpovědnost
- uvědomovat si svá práva a práva druhých

6.4 Výchova k myšlení v globálních souvislostech

- regionální pověsti a báje
- poznávání života dětí v jiných zemích pomocí časopisů, vyprávění, četby
- tradice, zvyky, odlišnost způsobů života
- návštěva kulturních institucí – muzeum, hvězdárna, knihovna, galerie
- orientace v čase

objevujeme Evropu a svět

- zážitky z cest do zahraničí, vyprávění z dovolené
- seznamovat se s životem a zajímavostmi v jiných zemích

6.5 Multikulturní výchova

kulturní tradice

- rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice, kulturní instituce
- porovnávání tradic a kulturního i historického dědictví u nás i ve světě
- jejich respektování, ochrana a ocenění

lidské vztahy

- upevňování dobrých mezilidských vztahů na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi
- prevence negativních aspektů mezikulturních kontaktů, xenofobie, intolerance a rasismus

etnický původ

- předsudky a stereotypy
- poznávání jiných kultur
- mezinárodní solidarita

multikulturita

- kulturní a sociální rozmanitost
- tolerance ve společnosti, respektování kulturní zvláštnosti

princip sociálního smíru a solidarity

- respektovat přesvědčení druhých lidí, schopnost vcítit se do situace ostatních lidí, odmítání útlaku a hrubého zacházení

6.6 Environmentální výchova

základní podmínky života

- význam vody pro lidstvo
- čistota ovzduší u nás
- půda jako zdroj výživy

vztah člověka k prostředí

- chápání významu péče o životní prostředí
- budování kladného vztahu k přírodě
- ochrana přírody, přírodní zdroje energie, hospodaření s odpady

lidské aktivity a problémy životního prostředí

- zemědělství a jeho vliv na životní prostředí, pojem ekologické zemědělství
- doprava, průmysl a životní prostředí

6.7 Mediální výchova

- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- fungování a vliv médií ve společnosti
- čtení a vnímání mediálních sdělení

7 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpurných opatření. Na základě speciálně pedagogického, popřípadě psychologického vyšetření školským poradenským zařízením (pedagogicko–psychologická poradna /PPP/, speciálně pedagogické centrum /SPC/, středisko výchovné péče /SVP/) je při vzdělávání žáka ve školní družině zohledňován druh a míra specifické poruchy či mimořádného nadání a uplatňována doporučení školského poradenského zařízení. Žák je individuálně integrován do příslušného oddělení školní družiny. Podpurná opatření se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení samostatně nebo v kombinacích různých druhů a stupňů v souladu se zjištěnými speciálními vzdělávacími potřebami žáka. Před zahájením poskytování podpurných opatření zpracuje škola plán pedagogické podpory. Plán pedagogické podpory škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Ředitelka školy určí ve škole pedagogického pracovníka, který bude odpovídat za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpurných opatření žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve třídě, oddělení nebo studijní skupině se může vzdělávat zpravidla nejvýše 5 žáků s přiznanými podpurnými opatřeními druhého až pátého stupně, a to s přihlédnutím ke skladbě těchto podpurných opatření a povaze speciálních vzdělávacích potřeb žáků.

8 Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání

Činnost družiny je určena především pro žáky prvního stupně. Účastníky jsou děti, žáci a studenti, ale také pedagogičtí pracovníci a zákonní zástupci nezletilých účastníků, popřípadě další fyzické osoby. Činností vykonávaných družinou se mohou zúčastnit i žáci, kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce do ŠD. Družina může vykonávat činnost pro účastníky, nebo účastníky a jejich zákonné zástupce, i ve dnech pracovního volna.

8.1 Přijímání uchazečů a ukončování vzdělávání

- Přihlášení žáka do ŠD je prováděno formou písemné přihlášky potvrzené zákonným zástupcem žáka. Odhlašování žáků je prováděno výhradně na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka.
- O zařazení dětí do školní družiny rozhoduje ředitelka školy.
- Činnost ŠD je určena pro děti, žáky, studenty, pedagogické pracovníky, popřípadě další osoby a to bez ohledu na místo jejich trvalého pobytu nebo jiné podmínky. O přijetí žáka se rozhoduje na základě písemné přihlášky. Přednostně jsou přijímáni především žáci 1.tříd, dále dojíždějící žáci a účastníci, kteří splnili nejnižší počet absolvovaných cyklů v zájmovém vzdělávání.
- Kapacita školní družiny je 180 žáků. Šest oddělení se naplňuje nejvýše do celkového počtu kapacity ŠD.
- Úplata za vzdělávání žáků ve ŠD se řídí aktuální směrnici Poplatky ve školní družině, která je součástí Organizačního řádu školy.
- Zákonný zástupce žáka přihlášeného k pravidelné docházce do družiny sdělí družině rozsah docházky žáka a způsob odchodu žáka z družiny; tyto údaje jsou zaznamenány na přihlášce. Omluvu nepřítomnosti žáka v družině, odchylky od docházky žáka, nebo

pokud žák odchází ze ŠD jinak či s jinou osobou, než je uvedeno na přihlášce, sdělí rodiče písemně prostřednictvím družinového notýsku, který slouží ke komunikaci mezi rodiči a vychovatelkou. Žádat o změnu ve vyzvedávání žáka prostřednictvím telefonátu či sms je nepřijatelné.

- Pokud žák porušuje soustavně školní řád a narušuje činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitelky školy z družiny vyloučen. Ředitelka může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

8.2 Průběh vzdělávání

- Provozní doba ŠD je od 6 do 17 hodin.
- Vychovatelky ŠD vedou denně docházku žáků v třídní knize.
- Žáky navštěvující ranní družinu (tj. v době od 6 do 8 hod.) doprovází p. vychovatelka do budovy školy, ke svým třídám jdou děti samostatně. Po skončení vyučování si děti jdoucí do ŠD p. vychovatelka přebírá od vyučujícího ke společnému odchodu do oddělení. Děti, které chodí do ŠD v budově školy, dochází do oddělení samostatně. Při přesunech ve škole se žáci řídí školním řádem. Pokud žáci končí z nějakého důvodu později (doučování, náprava SPU, kroužek aj.), předá je p. vychovatelce do školní družiny p. učitelka, která se žákům v tu dobu věnovala.
- Provoz ŠD končí denně v 17 hodin. Při nevyzvednutí žáka do stanovené doby vychovatelka nejdříve podle možností informuje telefonicky rodiče žáka a osoby uvedené na přihlášce do ŠD. Pokud je tento postup bezvýsledný, požádá o pomoc Policii ČR.
- Činnost ŠD probíhá zpravidla v těchto místech: 1. - 6. oddělení školní družiny, velká a malá tělocvična, zahrada ŠD, zahrada u školy, školní hřiště, okolí školy při vycházkách. Se souhlasem ředitelky školy i v jiných učebnách školy (kuchyňka, dílna, počítačová učebna aj.).
- Ředitelka stanovila nejvyšší počet účastníků na 1 pedagogického pracovníka s ohledem na druh vykonávané činnosti účastníků, zejména s ohledem na jejich bezpečnost takto:
  - při běžné činnosti ve třídách a místnostech ŠD - max. 30 dětí,
  - při vycházkách po běžných trasách v okolí školy s běžným dopravním provozem – max. 25 dětí,
  - při organizačně či dopravně náročných nebo výjimečných akcích projednají p. vychovatelky s ředitelkou školy předem organizační zajištění akce včetně počtu doprovázejících osob.
- Ředitelka školy schvaluje rozsah denního provozu ŠD a rozvrh činností jednotlivých oddělení ŠD, který je dán Školním vzdělávacím programem pro zájmové vzdělávání.
- Po projednání se zřizovatelem se činnost v době vedlejších prázdnin může přerušit.
- Činností vykonávaných družinou se mohou účastnit i žáci, kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce do družiny, pokud se této činnosti neúčastní plný počet žáků zařazených do oddělení nebo skupiny.
- Při postupných odchodech žáků z jednotlivých oddělení domů je možné spojit činnost oddělení v době, kdy počet žáků v takto spojených odděleních je max. 30. Stejně tak se postupuje při spojování činnosti, kdy každé oddělení vykonává jinou činnost – zájmovou, relaxační apod.
- Provoz školní družiny se řídí aktuálními směrnicí Vnitřní řád školní družiny, která je součástí Organizačního řádu školy.

9 Materiální podmínky

Školní družinu tvoří 6 oddělení. Nedílnou součástí každého oddělení je didaktický materiál, hračky a různorodé hry pro děti zaměřené především na rozvoj logického myšlení, kreativity a preventivní chování. Tyto jsou v rámci finančních možností školy obměňovány a doplňovány. Oddělení jsou postupně rekonstruována a vybavena novým nábytkem. Od roku 2014 byla z důvodu navyšování kapacity ŠD postupně zřizována tři nová oddělení školní družiny v budově školy, kdy dvě byla nově vymalována a kompletně vybavena novým nábytkem s šatními skříňkami pro ukládání osobních věcí. Třetí oddělení bylo kompletně zrekonstruováno a je vybaveno novým nábytkem, sociálním zázemím, kuchyňkou a kanceláří pro administrativní činnosti. Součástí oddělení je prostorná šatna s šatními boxy.

Pro pobyt dětí venku dětem slouží zahrada ŠD, školní hřiště, zahrada při budově školy. Zahrada ŠD je vybavena interaktivními prvky, zahradními stolky s posezením a lavičkami. Na školním hřišti mimo sportoviště mohou děti využít i prostor s houpačkami. Zahrada u školní budovy disponuje antukovým hřištěm, lavičkami a zatravněným prostorem sloužícím k venkovním aktivitám, dále je vybavena zahradním altánem s posezením.

10 Personální podmínky

Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťuje 6 vychovatelek. Vychovatelky splňují odbornou kvalifikaci dle § 16 zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících, v platném znění. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků si svou kvalifikaci paní vychovatelky každoročně prohlubují.

Všechny paní vychovatelky usilují o naplnění optimálního profilu vychovatele školní družiny, který:

- má předepsané pedagogické vzdělání,
- má vysokou míru empatie a projevuje vřelý vztah k účastníkům činnosti ŠD,
- umí vytvořit příznivé sociální klima, umí efektivně jednat s účastníky,
- zná a umí řídit širokou škálu různých zájmových aktivit přiměřených věku účastníků,
- má organizační schopnosti, umí navozovat a motivovat široké spektrum rekreačních a zájmových činností,
- dokáže vybranými aktivitami v účastnících činnosti vzbuzovat zájem o činnost, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti,
- má právní vědomí,
- zná bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky činnosti,
- zvládá základní manažerské dovednosti a public relations.

11 Ekonomické podmínky

- Úplata za vzdělávání žáků ve ŠD se řídí aktuálními směrnici Poplatky ve školní družině, která je součástí Organizačního řádu školy.
- Ředitelka školy stanovila příspěvek rodičů žáka na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve školní družině na 100,-Kč měsíčně.
- Vyšší úplaty může ředitelka školy snížit nebo od úplaty osvobodit jestliže:
  - a) je účastník nebo jeho zákonný zástupce příjemcem opakujících se dávek v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,

- b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách,
- c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře

a pokud skutečnosti uvedené v písmenu a) nebo b) nebo c) prokáže ředitelce školy.

- Zákonný zástupce žáka hradí poplatek za vzdělávání svého dítěte (dětí) ve ŠD bankovním převodem na účet školy nebo složenkou. Termíny úhrad jsou dány směrnicí Poplatky ve školní družině a jsou také vytištěny v družinovém notýsku.
- Každému žákovi ŠD je z důvodu správné identifikace platby přidělen variabilní symbol, pod kterým je nutno platbu provádět a který má žák také uveden v družinovém notýsku.
- Neuhrazení stanoveného poplatku bude považováno za porušení Vnitřního řádu ŠD a může být důvodem k vyloučení žáka ze ŠD, o čemž rozhoduje ředitelka školy.
- Výše úplaty zůstává stejná i v měsících, kdy jsou vedlejší prázdniny. V době hlavních prázdnin se poplatek nehradí.
- Je-li žák přijat do ŠD v průběhu školního roku, hradí poplatek za daný měsíc, jestliže se ve ŠD vzdělával v nadpolovičním počtu dní daného měsíce.
- Pokud je žák ze vzdělávání ve ŠD v průběhu školního roku zákonným zástupcem odhlášen, vrací se mu úplata za měsíce, které uhradil a ve kterých již žák nebude účastníkem zájmového vzdělávání ve ŠD, stejně jako za neúčast v nadpolovičním počtu dní v měsíci, ve kterém docházku do ŠD ukončí.
- Získané finanční prostředky jsou v rámci finančních možností školy věnovány na materiálně-technické vybavení školní družiny, na didaktický materiál i herní prvky a hračky.

12 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako v platném školním řádu a ve směrnici BOZP. Pravidla péče o zdraví a bezpečnost žáků ve ŠD dále upřesňuje aktuální směrnice Vnitřní řád školní družiny, která je součástí Organizačního řádu školy.
- Pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny (např. tělocvična, cvičná kuchyňka, dílna aj.), řídí se příslušnými řády těchto učeben.
- Na začátku školního roku poučí paní vychovatelky všechny děti o bezpečném chování v budově školy, v prostorách školní družiny a školní jídelny, při akcích konaných mimo školu, seznámí děti se školním řádem a vnitřními řády ŠD a ŠJ. Poučí děti o úrazech a jejich prevenci. Poučení zapíše do třídní knihy.
- Vychovatelky jsou povinny poučit děti o bezpečném chování také před každou mimoškolní akcí a před každými prázdninami, poučení opět zapíše do třídní knihy.
- Při své každodenní výchovné a vzdělávací činnosti ve školní družině seznamují paní vychovatelky žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost, vedou žáky ke zdravému životnímu stylu, zajišťují pro žáky nejen bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální.
- Vhodnou strukturou činností a skladbou zaměstnání, vhodným stravovacím i pitným režimem, péčí o zdravé prostředí užívaných prostor (světlo, teplo, bezhlučnost, větrání, čistota aj.), používáním bezpečných pomůcek, ochranou účastníků před úrazy, dostupností prostředků první pomoci, stejně jako dovedností poskytnout první pomoc vytvářejí paní vychovatelky bezpečné a hygienické podmínky vzdělávání účastníků ve ŠD.

- Vytváření prostředí pohody a příznivého sociálního klimatu, respektování potřeb jednotlivce, věková přiměřenost, motivující hodnocení a ochrana před šikanou a dalšími patologickými jevy přispívají k dobrým psychosociálním podmínkám.

13 Hodnocení účastníka zájmového vzdělávání

Účastník zájmového vzdělávání je hodnocen za chování a dosažené zájmové vzdělání.

Druhy hodnocení žáka ve školní družině a jeho četnost:

- slovní hodnocení (tj. ústní vyjádření p. vychovatelky směrem k žákovi) – denně,
- hodnocení formou motivačního razítka do družinového notýsku – v průběhu měsíce,
- hodnocení na družinovém vysvědčení - obrázkovou formou – pololetně (vzor družinového vysvědčení - viz příloha),
- sebehodnocení žáka – příležitostně

14 Závěr

Společným cílem zájmového vzdělávání žáků ve školní družině je vybavit děti takovými znalostmi, schopnostmi a dovednostmi, aby získaly nejen potřebu celoživotního vzdělávání, ale také potřebu využívat svůj volný čas aktivně a začlenit zájmovou činnost do svého budoucího života jako jeho pevnou součást.

Přílohy:

1. Družinové vysvědčení
2. Tematický plán pro zájmové vzdělávání

Na zpracování ŠVP ŠD se podílely všechny paní vychovatelky.

Za ŠD Mgr. Dita Nobstová, vedoucí vychovatelka _____

V Chomutově 24. 10. 2016

_____
Mgr. Radmila Zítková
ředitelka školy

DRUŽINOVÉ VYSVĚDČENÍ

JMÉNO A PŘÍJMENÍ:		
TŘÍDA:		ODDĚLENÍ:
1. POLOLETÍ	CO HODNOTÍME	2. POLOLETÍ
	<p>CHOVÁNÍ (Umím používat slovíčka: děkuji, prosím, promiňte, omlouvám se; umím se chovat zdvořile k dospělým?)</p> 	
	<p>KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE (Umím a chci pomáhat ostatním, rozumím si s kamarády?)</p> 	
	<p>SAMOSTATNOST, SEBEOBSLUHA (Umím se o sebe postarat a uklízet si po sobě?)</p> 	
	<p>UČENÍ (Učím se s chutí, aktivně používám získané vědomosti a dovednosti?)</p> 	
	<p>PRÁCE (Umím si práci naplánovat a dokončit ji?)</p> 	

V Chomutově dne

- vychovatelka

Mgr. Radmila Zítková - řed. školy

V Chomutově dne

- vychovatelka

Mgr. Radmila Zítková - řed. školy

Tematický plán pro zájmové vzdělávání
ve školní družině při Základní škole Chomutov, Kadaňská 2334

Září	Kdo jsem já a jaká je má rodina
	Mám nové kamarády
	Příroda kolem nás
	Škola a mé povinnosti
Říjen	Učím se, co se sluší a patří
	Cestou do školy
	Proměny přírody
	Pečuji o svůj zevnějšek
Listopad	Jsem společenský
	Znám své okolí a místo, kde bydlím
	Zjišťuji, jak a proč příroda odpočívá
	Chráním sebe i ostatní
Prosinec	Kultura, společnost a společenský život
	Ctím tradice a zvyklosti
	Rok končí, časy a věci se mění
Leden	Rodina, spolužáci, kamarádi
	Vím, kam patřím a kde žiji
	Pomáhám přírodě odpočívat
	Zdravý životní styl
Únor	Vím, co je spolupráce, porozumění, tolerance
	Bezpečnost mého domova
	Přírodní koloběh
	Všechno má svůj čas
Březen	Komunikace, informace a mediální sdělení
	Poznávám své město i zemi
	Pozoruji přírodní proměny
	Pečuji o sebe a své okolí
Duben	Nejsme všichni stejní, ale umíme spolu žít
	Doprava a dopravní obslužnost
	Příroda a ekologie
	Trápení a problémy mají svá řešení
Květen	Vím, co chci a jak toho dosáhnout
	Moje maminka
	Pozoruji dění v přírodě
	Učím se odpočívat
Červen	Objevuji svět
	Můj tatínek
	Respektuji a jsem respektován
	Dodržuji zásady bezpečnosti